

Maria Svanhem
mobpost@gallivare.se
0970-81 80 00

Regeringskansliet

Yttrande gällande betänkande SOU 2025:64

Miljö-, bygg- och räddningsnämnden i Gällivare kommun vill härmed lämna följande synpunkter på betänkande SOU 2025:64.

Geografisk organisation

- Av betänkandet framgår inte hur organisationen är tänkt att utformas geografiskt eller var kontor/utgångspunkter ska placeras. Om en länsövergripande struktur införs, istället för dagens kommunvisa organisation, ser vi betydande problem. Gällivare kommun omfattar 16 939 km², att jämföra med exempelvis Malmö kommun (180 km²). Avstånden inom kommunen är redan i dag stora.

Arbetsmiljö och miljö

- Inom nuvarande kontrollområde har vi upp till 18 mil enkel väg till den mest avlägsna verksamheten. Om utgångspunkten placeras i exempelvis Luleå skulle samma resa bli cirka 40 mil enkel väg. Vi har också verksamheter som endast kan nås till fots eller helikopter.
- Det långa avståndet påverkar arbetsmiljön negativt. Inspektörer riskerar utmattning efter långa resor, vilket i sin tur kan försämra kvalitén på kontrollerna.
- Den ökade restiden innebär även kraftigt försämrade miljömässiga förutsättningar.
- Den större delen av arbetstiden skulle innebära ensamarbete.

Konsekvenser för verksamheten

- Händelsestyrda kontroller blir svåra att genomföra på grund av de långa avstånden.
- Verksamheter långt bort riskerar att bortprioriteras, vilket kan leda till orättvis behandling.
- Övernattningar blir nödvändiga, vilket ökar kostnaderna och minskar effektiviteten.
- En stor del av arbetstiden skulle gå åt till resor i stället för kontrollarbete.

Samverkan och myndighetskontakter

- Idag sker ett väl fungerande samarbete mellan kommunens avdelningar, exempelvis vid kontroller av alkohol, tobak, livsmedel och dricksvattenanläggningar. Detta leder till både ekonomiska och miljömässiga vinster.
- En förändrad organisation innebär att verksamheter behöver ha kontakt med flera olika myndigheter, istället för kommunen som helhetsansvarig. Detta riskerar att skapa otydlighet och mer administration för verksamhetsutövarna.

Rekrytering och arbetsvillkor

- En organisation som kräver mycket resor och övernattningar försvårar rekrytering. Ett sådant arbetssätt är svårförenligt med familjeliv och riskerar att leda till hög personalomsättning.
- De geografiska och klimatmässiga förhållandena i området gör resandet riskfyllt, särskilt under vinterhalvåret då det endast är ljus 5–6 timmar per dag och temperaturen ofta sjunker till –30 grader.

Infrastruktur och teknik

- Elbilar är endast ett alternativ i centrala delar av kontrollområdet, då infrastrukturen för att ladda bilar saknas i mer avlägsna områden. Detta gör omställningen till fossilfria transporter svårare.

Lokalkännedom

- Lokalkännedom är avgörande för att upprätthålla en god kontrollnivå och för att upptäcka illegala verksamheter. Denna kunskap riskerar att gå förlorad i en länsövergripande organisation.

Sammanfattning

Miljö-, bygg- och räddningsnämnden i Gällivare kommun anser att en förstatligad och eventuell länsövergripande organisation innebär stora risker för försämrad arbetsmiljö, ökade kostnader, försämrad rättssäkerhet, sämre miljömässiga förutsättningar samt tappad lokalkännedom. Vi bedömer därför att nuvarande kommunvisa organisation är den mest ändamålsenliga.

Nämnden gör även den samlade bedömningen att utredningen inte på ett tillräckligt tydligt och övertygande sätt har kunnat styrka att ett förstatligande av livsmedelskontrollen skulle medföra de avsedda förbättringarna i fråga om effektivitet, likvärdighet samt förbättrade konkurrensförutsättningar för berörda företag. Nämnden vill därutöver framhålla att det föreligger betydande utmaningar samt risker för negativa konsekvenser vad gäller utförandet av den offentliga kontrollen. Dessa risker har enligt nämndens mening inte blivit föremål för en tillräckligt

Postadress	Telefon	Telefax	Bankgiro
Gällivare kommun 982 81 GÄLLIVARE	0970-81 80 00	0970-159 75	754-1576

ingående analys eller konsekvensbedömning, och förslag till motverkande åtgärder saknas i väsentliga delar.

Av NKI-mätningarna (nöjd-kund-index) framgår att företagen genomgående ger de kommunala kontrollmyndigheterna höga betyg. Detta visar att dagens struktur fungerar väl och uppskattas av verksamhetsutövarna.

En övergång till länsövergripande organisation riskerar att leda till bristande likvärdighet i kontrollen. Många av de problem som betänkandet lyfter fram skulle inte lösas genom en omorganisation. Det som behövs är i stället ökad samverkan mellan kommuner och ett förstärkt stöd från Livsmedelsverket.

Vi vill även framhålla vikten av att Livsmedelsverket deltar i de länsträffar som arrangeras. Vid de senaste träffarna har deras närvaro uteblivit, trots önskemål från både inspektörer och Länsstyrelsen. Ett mer aktivt stöd från Livsmedelsverket är avgörande för att utveckla och stärka den nuvarande organisationen.

Bakgrund

Den 5 Juni 2025 inkom en remiss gällande betänkande SOU 2025:64 till miljö-, bygg- och räddningsnämnden. Landsbygds- och infrastrukturdepartementet har remitterat Utredningen om förenkling och finansiering av kontrollorganisationen i livsmedelskedjans betänkande SOU 2025:64 – En översyn av kontrollorganisation och finansieringen av kontroll i livsmedelskedjan för att förenkla för företag

Delegation

Yttrandet har sammanställts av Maria Svanhem, Livsmedelsinspektör på miljö-, bygg- och räddningsförvaltningen i Gällivare kommun med stöd av delegationskod 4.6.3 i miljö-, bygg- och räddningsnämndens delegationsordning MBR 2025-06-23 § 66.

GÄLLIVARE KOMMUN

Miljö-, bygg- och räddningsnämnden

Maria Svanhem
Livsmedelsinspektör

Helena Olofsson
Miljöchef

Postadress
Gällivare kommun
982 81 GÄLLIVARE

Telefon
0970-81 80 00

Telefax
0970-159 75

Bankgiro
754-1576